

Kunnskapsdepartementet
v/kunnskapsminister Tonje Brenna
postmottak@kd.dep.no

Bodø, 1. mars 2023

PBL ber statsråden sørge for at søknadsordningen for dekning av pensjonskostnader fungerer etter hensikten.

PBL viser til at Statsforvalteren i Vestfold og Telemark har opprettholdt Horten kommune sitt vedtak av 02.06.2022 om å avslå søknaden om økt pensjonstilskudd fra Espira Baggerødbanen barnehage.

PBL reagerer sterkt på vedtaket, som i praksis avskjærer alle barnehager bundet av PBLs tariffestede pensjonsordning fra å søke om å få dekket sine pensjonskostnader. Grunnen til dette er at pensjonsavtalen barnehagene har, ihht Statsforvalterens vedtak, anses å være en ny avtale - inngått etter 01.01.2019.

Av landets om lag 2440 private barnehager, utgjør barnehagene med PBLs pensjonsordning, som nå er avskåret fra søknadsordningen, om lag 1670. I tillegg kommer andre private barnehager som risikerer å bli utsatt for lignende vedtak.

PBL har sendt en formell klage på vedtaket til Statsforvalteren (se vedlegg), hvor det vises til at vedtaket strider mot lovgivers formål og intensjon, mot tidligere tolkningsuttalelser og mot forutsetningene som ble lagt til grunn da endringer i søknadsordningen ble gjort. PBL viser også til at endringene i pensjonsavtalen er en nødvendig reforhandling av avtalen som følge av endringer som er gjort i Folketrygden og lukkingen av ytelsespensjonsordningen.

Klageprosessen har allerede pågått siden juni 2022 og det juridiske sporet saken nå er i, er og vil bli både tid- og ressurskrevende for alle parter. PBL mener dette er en uholdbar situasjon for de private barnehagene, som i mellomtiden ikke får finansiering for sine faktiske pensjonsutgifter, og som nå har fått betydelig svekkede rammevilkår.

PBL mener det er tvingende nødvendig at statsråden tar ansvar og løser saken, slik hun har alle muligheter til.

Vedtaket strider mot sentrale forutsetninger for kuttet i pensjonspåslaget.

En viktig forutsetning for å kunne nedjustere pensjonspåslaget var at barnehager med høyere pensjonskostnader enn de ville få dekket av påslaget, skulle kunne søke om å få disse dekket gjennom søknadsordningen.

For at flere skulle kunne søke, ble søknadsordningen forenklet og utvidet da pensjonspåslaget ble nedjustert. Kommunens pensjonsutgift per heltidsstilling skulle fremdeles utgjøre taket for søknader om ekstra pensjonstilskudd.

Det var en klar forventning om at antall barnehager som ville komme i søknadsposisjon som følge av nedjusteringen av pensjonspåslaget, ville øke. Departementet estimerte i høringsnotatet hvor stor økningen ville bli, og ut fra størrelsesordenen på tallene synes PBL-barnehagene å være inkludert i regnestykket. Det ble også gjort vurderinger av den administrative byrden en betydelig økning i antall søknader ville påføre kommunene.

Statsråd Tonje Brenna gjentar intensjonen om å gjøre søknadsordningen mer tilgjengelig og forventningen om at antall søknader vil øke, i sin skriftlige besvarelse nr. 455 (2021-2022):

«Departementet har forenklet søknadsordningen ved å fjerne det tidligere kravet om at pensjonsutgiftene måtte være "vesentlig" høyere enn det som blir dekket gjennom pensjonspåslaget, for å få disse dekket. Endringen vil etter planen tre i kraft 1.1.2022. Dersom forslaget i tilleggsprosessjonen til statsbudsjettet for 2022 om å nedjustere satsen for pensjonspåslaget vedtas, vil søknadsordningen i tiden framover brukes av flere private barnehager.»

Dersom barnehagene med PBLs pensjonsordning ikke lenger er søknadsberettiget til å få dekket sine faktiske pensjonskostnader, vil vesentlig færre barnehager kunne søke om å få dekket sine pensjonskostnader, enn det som var tilfellet før endringene i pensjonstilskuddet ble gjort. Dette vil stride mot både forutsetningen og forventningen som ble lagt til grunn for endringene i pensjonspåslaget og i utvidelsen av søknadsordningen.

Vedtaket strider mot regjeringens mål om like lønns- og arbeidsvilkår

PBL viser til at regjeringen i Hurdalsplattformen slår fast at den vil:

«innføre krav om at tilsette i private barnehagar skal ha lønns- og arbeidsvilkår på linje med tilsette i offentlige barnehagar».

Da forslaget om å nedjustere pensjonspåslaget ble sendt på høring i april 2019, var det også en klar forutsetning og forventning om at *«Det er viktig at tilskuddet til pensjoner gir private barnehager muligheter til å tilby anstendige og forutsigbare pensjonsordninger til sine ansatte».*

Dersom barnehagene med PBLs pensjonsordning ikke skal kunne søke om å få dekket sine pensjonskostnader, vil de åpenbart ikke lenger ha denne muligheten.

Dersom vedtaket fra Statsforvalteren blir stående, vil dette utgjøre vesentlige endringer i barnehagenes rammebetingelser. Dette vil kunne true nivået på PBLs pensjonsordning.

Vedtaket hindrer nødvendige oppdateringer av pensjonsavtalene

Pensjonssystemet er i endring i alle sektorer. Dersom vedtaket fra Statsforvalteren blir stående, vil ikke barnehagesektoren kunne gjøre nødvendige oppdateringer av pensjonsavtalene i takt med forventningene fra samfunnet rundt og utviklingen i arbeidslivet for øvrig.

Omleggingen av PBLs pensjonsavtale, som nå ifølge vedtaket diskvalifiserer barnehagene fra å kunne søke om å få dekket sine kostnader, er et resultat av et arbeid som har pågått siden endringene i folketrygden i 2011. Dersom vedtaket fra Statsforvalteren blir stående, vil i praksis alle pensjonsordninger i sektoren sementeres, og nødvendige endringer i ordningene vil ikke komme på plass.

Løsning fra statsråden

PBL viser til at statsråden flere ganger, bl.a. i nevnte skriftlige besvarelse til Stortinget, har uttalt at departementet ønsker tilbakemeldinger fra sektoren om hvordan søknadsordningen fungerer, og at hun vil ha dialog med KS og PBL om det er behov for mer støtte og veiledning til private barnehager og kommuner om ordningen.

PBL har gitt statsråden tydelig tilbakemelding om søknadsordningens svakheter – men dette har så langt ikke resultert i nødvendige avklaringer fra statsrådets side.

PBL reagerte sterkt på at departementet i stedet for å løse de åpenbare og uforutsette problemene knyttet til tolkningen av søknadsordningen, lot det være opp til kommunene å vurdere hvordan lovverket skal tolkes. I stedet for å møtes med en løsning, står barnehagene nå i en langvarig forvaltningsrettslig dragkamp hvor forvaltningsmyndighetene baserer seg på strenge ordlydsfortolkninger som åpenbart er i strid med Kunnskapsdepartementets intensjoner.

PBL ber statsråden følge opp tidligere lovnader og uttalelser om å forbedre søknadsordningen og veilede kommunene, slik at søknadsordningen for dekning av pensjonskostnader fungerer etter hensikten. Dette innebærer å innlemme barnehager med PBLs pensjonsordning i søknadsordningen slik at barnehagene som har behov for det, får dekket sine pensjonskostnader.

Med vennlig hilsen

PBL (Private Barnehagers Landsforbund)

Jørn-Tommy Schjelderup
Administrerende direktør
Tlf. 975 23 821
jorn@pbl.no